

УКРАЇНСЬКІ РОБИТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

UKRAINIAN LABOR NEWS

Address: Cor. Pritchard Ave. and McGregor Winnipeg, Man., Canada.

The Provincial Library

City одить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday.

Address: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

РІК V.

Ч. 83.

СЕРЕДА, 17. ЖОВТНЯ 1923.

WINNIPEG, MAN.

WEDNESDAY, OCTOBER 17th, 1923.

No. 83.

VOL. V.

РОЗСТРІЛ УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН В ЗОЛОЧЕВІ.

Дня 20. вересня ц. р. о год. 11-й скінчилась перед наглим судом в Золочеві розправа проти 15 українських селян, обвинувачених о спаленні панських дворів в селах Красне, Снович і Млинці, пов. Зборів.

Трох обвинувачених: Ілька Скочилася (23 років), Миколу Ковалю (27 років) і Олександра Павлишина (29 років) трибунал засудив на кару смерті.

Після відкинення президентом Войтеховским просьби о помилуванні, о год. 3-й по полудні був виконаний на повірку тюрми засуд смерті. Перший з черги був розстріляний Ілько Скочилася, другий Микола Коваль, за яким слідував останній Олександр Павлишин. Всі три пішли відважно на смерть і згинули, не дозволяючи зав'язати собі очей.

Проти прочих обжалованих трибунал проголосив наступний вирок:

Микола Терещук — 20 років тюрми; Юстин Андрушків і Василь Пель — 15 років; Михайло Ярош і Іван Діляк — 10 років; Григорій Огородник, Микола Польовий, Андрій Будник і Микола Качоровський — 10 років; Андрій Савицький — 8 років і Володимир Діляк — 5 років.

П'ятнадцятий обжалований Степан Вовк, якого прокураторія обвинувачує о провід ватагою, буде відісланий назад до слідчого судді і поставлений перед лавою присяжних.

Підчас розправи Степан Вовк (55 років) признався, що був оснувателем комуністичного гуртка, до якого вербував людей, а між ними Андрушкова, Скочилася і Огородника. Гроші і літературу, між іншим "Парижську Комуни" і "Наш Стяг", діставав від Дуба. На запит, чому вернувся назад до в'язниці, коли вже раз був утік з неї, заявив, що повернувся тому, що нічого йому боїться.

Розправа проти обвинувачених трвала всього три дні. Засуд був переведений головно на підставі перших зізнань, які були вимушені підчас допитів жандармерії.

В характері свідків були пересуджані три власні спалення дворів і кількох формалів. Всакі внески і протести з боку оборони були трибуналом відкинені.

ГОЛОДОВІ ЗАВОРУШЕННЯ В НІМЕЧЧИНІ.

В ЗАВОРУШЕННЯХ УБИТО 11 ЛЮДЕЙ.

ДИССЕЛЬДОРФ, 13. жовтня. — Безпорядки, що розпочалися вчора в Золігені, в британській окупованій території, сьогодні продовжилися. Всіх жертв нарахувало на 11 убитих, включаючи комісара поліції, і 25 ранених. Зробавою багато склепів. Британське військо не мішалось. Безробітні з Графрату машерують на поміч своїм товаришам.

В Гейт, де 2.000 безробітних облягли міський ратуш, німецька поліція стріляла на товпу і одного робітника убила а 10 інших ранила.

Рабунки продовжилися також нині в Кольоні, де поліція стріляла на робітників, які обкидали її камінням.

Заворушення мали також місце в Ельберфельді, Диссельдорфі, Обергазені і Вісбадені.

ГОЛОДОВІ ЗАВОРУШЕННЯ В БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН, 13. жовтня. — В двох густо заселених секціях Берліна, де населення находиться без картофель і мяса, відбулися вчора голодні заворушення. В обох случаях заворушення викликали безробітні, яким помагали жінки. Коли поліція хотіла охороняти склепи з поживою, товпа напала на неї. Переведено много арештованих.

НАПАДИ НА СКЛЕПИ З ПОЖИВОЮ В КОЛЬОНІ.

КОЛЬОНІЯ, 12. жовтня. — Вчора по полудні товпи робітників, озлоблених високими цінами, почали нападати на склади і склепи з поживою. В наслідок того прийшло до заворушення, підчас котрого було кілька жертв, з них найменше одна фатальна.

Демонстранти в Вісбадені побиди вікна в склепах з поживою і забрали з них поживу, коли купці зажадали платити у французьких франках.

2 УБИТИХ І 14 РАНАНИХ В ЗОЛІНГЕНІ.

ДИССЕЛЬДОРФ, 13. жовтня. — В Золігені відбувалася вчора демонстрація проти дорожніх і браку поживи. Десять тисяч безробітних відірвалися від демонстрації і рушили вулицями та почали рабувати склепи. З цього повстало заворушення, в яким двоє безробітних убито а 17 ранено.

ЗАВОРУШЕННЯ БЕЗРОБИТНИХ В ЛЯЙПЦИГУ.

БЕРЛІН, 15. жовтня. — Безробітні в Ляйпцігу штурмували нині публічні торговлі і машерували великими товпами через місто та вривалися в склепи, де лише могли перейти кордон поліції.

РАЙХСТАГ ВІДДАВ ВЛАСТЬ ШТРЕЗЕМАНОВИ.

БЕРЛІН, 13. жовтня. — Нині по полудні райхстаг ухвалив уповноважуючий законопроект канцлера Штреземана, надаючи йому широку владу в диктованню мір для економічної реформи. Законопроект перейшов 316 голосами проти 24, при сімох посилах здержавшихся від голосування.

КРАЙНА РЕАКЦІЯ В ПОЛЬЩІ БЕРЕ ВЕРХ.

ВАРШАВА, 10. жовтня. — В політичних кругах ведеться тепер завзята боротьба. Крайня реакція домагається усунення з кабінету міністра заграничних справ Сейди і іменовання на його місце Романа Дмовського.

Реакція поширює поголоски, що Плясулкі робить приготування до державного перевороту і агітує проти скликання сейму, а за встановлення на його місце військової диктатури.

Панує загальне переконання, що дії правительства Вітося є почислені.

Через фінансову кризу положення в краю стає з кожним днем гірше.

ДО КАНАДИ МАЄ ПРИХАТИ СОВІТЬСЬКА МІСІЯ.

МОСКВА, 14. жовтня. — Тут повідомляють, що до Канади введе вневдовзі російська місія з метою розпочати торговельні зносини з канадським правительством на ліських доповідних до тих, що існують між совітським і британським правительствами.

Переговори велеси від якогось часу між совітським правительством а полк. Г. Дж. Меккі, який через пару років займався запомогою акцією в Росії.

В ОТТАВІ СПОДНЮТЬСЯ СОВІТЬСЬКОЇ МІСІ.

ОТТАВА, 14. жовтня. — Відносно депеші з Москви, наспівної тут нині ввечером, в департаменті торгівлі і промислу було сказано, що там сподіють ся, що вневдовзі до Канади приде місія з Росії для переведення в життя постанов англісько-російського торговельного договору, до котрого прилучилася минулого року Канада.

Департамент торгівлі і промислу не зістав однак повідомлень, що російська місія має вийти в короткі часи.

Місії з Росії, яка мала прийти вчашніше цього року, не дозволено на вступ до Канади, так як британське правительсто заявило, що члени її персоналу були непожадані.

Про це заявив був виразно в парламенті в марті ц. р. Дж. А. Робб, тодішний міністер торгівлі і промислу. Він сказав, що Канада повідомить британське правительство, яке веде цю справу, що вона прийме вськую російську торговельну делегацію, яка має чистий рекорд в Англії.

В департаменті знають про Р.С.Ф.С.Р. І С.С.Р.Р.

В департаменті звертають увагу на факт, що англісько-російський торговельний довір відноситься лише до Російської Соціалістичної Федеративної Совітської Республіки.

Договором про союз, ратифікованим в липні 1923 р., федеративна держава зістала у-конституована як Союз Соціалістичних Радянських Республік, в котрім залучилися з первісною республікою Українська Соціалістична Радянська Республіка, Білоруська Соціалістична Радянська Республіка і Закавказька Соціалістична Федеративна Радянська Республіка.

ЗАПРОШУЮТЬ С.С.Р. НА ВИСТАВІ.

МОСКВА, 10. жовтня. — Союз Соціалістичних Радянських Республік одержав урядове запрошення на виставу, що відбудесть в місті Ліоні у Франції.

Подібне запрошення Союз одержав також від єспанського правительства на виставу в Барселоні, яка розпочнеться 15. марта 1924 р.

На вськую правдоподібність совітське правительсто прийме запрошення і візьме участь в обох виставах.

СКРЕНТОН, Па., 11. жовтня.

На спеціалінім засіданні загальної комісії зажалень, яке трвало 4 години, рішено відкликати страйк 19.000 майнерів в майнах Гудсон Код Ко., який розпочався в понеділок.

Відкликання страйку є тільки тимчасове. Комісія зажа-

ЛОЙД ДЖОРДЖ ВІЩУНОМ НОВОЇ ВІЙНИ?

Минулої суботи по полудні до Вінніпегу приждав бунд британський премієр Давід Лойд Джордж, один з т. зв. "Великої Четвірки", що після великої війни дала світові славу. Версальський мир, від котрого нема мира і до нині.

Ввечером Лойд Джордж промовляв на двох мітінгах, на котрі однак не було доступу для робітників, бо тикети на мітінги могли дістати лише члени різних буржуазних клубів (за винятком парусет тикетів, що були назначені для "загальної публіки").

В своїх промовах Лойд Джордж величав Канаду, яка вона богата в природні скарби, які перед нею світліє вглядати на будучність, а головно — дякував Канадійцям за їх участь в великій світовій війні.

Про війну та про великий патріотизм Канадійців Лойд Джордж говорив найбільше.

Коли взяли під увагу, що в Торонто Лойд Джордж говорив майже виключно про минулу війну та про ролю, яку відіграли в ній Канадійці і Британія взагалі, то дійсно мається враження, що він є віщом нової великої війни в Європі, в котрій Канада мала би взяти участь.

Такі висновки з торонтоської промови Лойда Джорджа роблять декотрі ньюйорські газети.

Про вінніпецьку промову бундшого британського премієра висловився в подібнім дусі робітничий посол з центрального Вінніпегу Вудсворт.

СТРАЙКУЮЧІ ДОВОЇ РОБИТНИКІ БЮТЬ СКЕБІВ.

ВЕНКУВЕР, Б. К., 13. жовтня. — Четвертий день страйку докових робітників зазнався тут вчора першою серіозною бійкою між страйколомом і страйкерами.

Деяких мимих страйкерів дістали вчора на тягаровий корабель канадійської правительственої торговельної флотилії і напали з палками і сокирами на 16 страйколомів, з котрих чотирох ранили а решту прогнали з корабля.

Страйколомні жалуються, що на кораблі стояла уруження сторожа і не поспішила їм на поміч.

Було також кілька менших сутичок в різних частях порту.

Страйк поширився на всі канадійські порти.

Страйк поширився на Вікторію і всі порти на канадійській боці Тихого океану, за винятком Принс Руперту.

Обі сторони обстоюють при своїм і нема ознаки, що би розпочалися між ними переговори.

Працьодавці заявляють, що у всіх портах робота йде задовольно при помочи неопітних робітників.

Страйколомом дають приміщення і годують їх на кораблях в порті.

ЗБІЛЬШУЮТЬ ПОЛІЩО ДЛЯ ОХОРОНИ СКЕБІВ.

ВЕНКУВЕР, Б. К., 14. жовтня. — Мейор Венкуверу Тисдал уповажив нині департамент поліції наняти тільки спеціальної поліції, кілька є потрібно для охорони страйколомів в порті.

Страйкуючі докові робітники повторили свою постанову оставати на страйку до часу, доки їх головне домагання не буде сповнене.

Є це 5 центів бонусу на годину для робітників при ладованню дерева.

З поширенням вчора страйку до Принс Руперта, кожний порт в Бритіш Колумбії є тепер обнятий страйколомом.

ПРИНС РУПЕРТ, Б. К., 14-го жовтня.

Коли корабель "Принс Руперт" прибув тут в суботу, докові робітники зібралися як звичайно ніби для вилавданья корабля і нагло оставили роботу. Корабельні урядники кажуть, що вони не були повідомлені про страйк.

СТРАЙК МІПСЬКИХ РОБИТНИКІВ У ЛЬВОВІ.

ЛЬВІВ, 27. вересня. — Генеральний страйк міських робітників, який почався минулої неділі, трває далі.

Страйковий комітет не задоволься відкликанням суспенсії голови робітничого союзу Гофмана, але поставив цілий ряд нових домагань, між іншим усунення інж. Дрешера, одного з інспекторів трамваєвого руху.

Президія міста відмовилася від пертрактатій. Світо, газ, вода і різня обсажені інженерами, військом та польськими студентами.

В понеділок ввечером приступила до страйку прислуга польських театрів, супроти чого відкликано представлення.

День має в міжчасі полагодити справу з компанією згідно з домаганнями майнерів і здати дня 20. жовтня.

Коли спір не зістане полагоджений, страйк буде поновно проголошений.

ВАРШАВСЬКІ ФОРТИ ЕКС-ПЛЬДУЮТЬ.

ВАРШАВА, 13. жовтня. — Четвертий форт варшавської цитаделі, в яким находилися вибухові матеріали, видетів нині у воздух і спричинив в місті велике ушкодження.

З ПОЛЬСЬКИМИ ФІНАНСАМИ КРУТО.

ВАРШАВА, 8. жовтня. — Протягом послідних кількох днів вартість польської марки падає з небувалою досі шкороштю.

Вчора вартість марки упала на біржі до 1,000.000 за одного американського долара.

Внаслідок цього нового наглого упадку марки в цілій Польщі наступила страшна дорожнеча всіх середніх і щоденного ужитку.

Селяне перестали доставляти до міст споживчі средства, не хотіли приймавати безвартісних паперових грошей.

Демонстрація в Лодзі.

Велика дорожнеча довела до робітничих демонстрацій і заворушень на вулицях міста Лодзі.

У Варшаві вийшли на страйк пекарські робітники, внаслідок чого місто позбавлено хліба.

В цілім краю панує тривожний настрій. Вісти, що Радянськї Республіки переводять мобілізацію і пригтовлюються дати оружну поміч німецьким робітникам на случай революції в Німеччині, викликали в польських військових кругах сильне занепокоєння.

ПЕРША МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ СЕЛЯН.

МОСКВА, 11. жовтня. — В сєреду розпочалась в Кремлі "Перша Міжнародна Конференція Селян".

В конференції бере участь поверх 100 делегатів з 20 ріжних країн, між котрими є також делегати зі Злучених Держав, Мексика і Аргентини.

Головною задачею конференції є створити всєвітнє тідо з організацій безземельних і малоземельних селян на візір "Інтернаціоналу Червоних Професійних Союзів".

Богато заграничних комуністичних провідників звиділо вєєсоюзнє сільсько-господарськую виставу.

Найбільше враження зробили на них десятки тисяч селян, які щодня прибувають на виставу і звиджують павільони з новочасними хліборобськими машинами і знаряддями.

Богато селянських провідників в Радянських Республіках вказує на konieczність негайно утворення Інтернаціоналу Селян, який мід би віддати великі услуги на случай, коли-б Німеччина стала підставою для революційних операцій проти Радянських Республік.

Карло Радек, промовляючи на масовім вічу селян, заявив, що мир буде тільки тоді забезпечений, "коли наші вороги будуть знати, що ми війни не боїмося".

МОСКВА, 13. жовтня. — Донєсення з над польської границі каже, що польські жандарми убилі офіцера Червоної Армії, який припадково перейшов границю.

НОВІСТІ НАЗАР СТОДОЛЯ З ВЕЧЕРНИЦЯМИ!

ДРАМАТИЧНО-СПІВАЦЬКИЙ ГУРТОК ПРИ ВІДЛІТВІ СТОВ. УКР. РОБ. ДІМ

— відіграє —

В СУБОТУ, ДНЯ 20-ГО ЖОВТНЯ Ц. Р.
В УКР. РОБ. ДОМІ В ВІННІПЕГУ

Назар Стодоля

3

ВЕЧЕРНИЦЯМИ

РІЧ ДІЄТЬСЯ В XVII. ВІДІ КОЛО ЧИГИРИНА В КОЗАЦЬКІЙ СВОБОДІ НА РІЗДВО В НОЧІ.

ДРАМАТИЧНО-СПІВАЦЬКИЙ ГУРТОК ПРОГІТЬ О ЧИСЛЕННУ УЧАСТЬ.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.

ЦІНИ МІСЦЬ: 55, 40 і 27 ЦЕНТІВ.

Тинети можна завчасу набути в Бюфеті Укр. Роб. Дому, а в день представлення при касі.

Заходом Драматично-Співацького Гуртка при відділі Стов. Укр. Робітничий Дім в Вінніпегу

— устроюєся —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 21-ГО ЖОВТНЯ Ц. Р.
В УКР. РОБ. ДОМІ В ВІННІПЕГУ

КОНЦЕРТ

Програма концерту буде проголошена в слідуючій числі "Укр. Роб. Вістей".

ВСТУП ЗА ДОБРОВОЇЛЬНИМИ ДАТКАМИ

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
 Winnipeg, Man.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 газета для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
 Видає Стіварищення "Українських Робітничих Вістей".
 Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS,
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
 Winnipeg, Man., Canada

Непоміщені в газеті рукописи не звертаються, крім що дописувачеві ayrıзно зазначити, що бажав згорнути свої рукописи на випадок її непоміщен- ня та залучити поштово марку на її переслаку.

ПОСПІШІМ НА ПОМІЧ СВОЇЙ ПРЕСІ!
 Слово до українських робітників і робітниць.

Здається, не треба нікому доказувати, що друковане слово, а з особа преса, грає в нинішній світі надзвичайно велику і важку роль. Це розуміє дуже добре капіталістична класа і видає грубі міліони на удержання своєї преси, яка має на цілі що дня, що години затроювати уми робітників. Тому то капіталістична преса така велика та сильна, особливо на цій континенті — в Злучених Державах і Канаді. А натомість як представляється робітничая преса? В порівнянні з капіталістичною — дуже а дуже бідно. Причиною цьому є по перше те, що робітники не розпоряджують міліонами і не можуть конкурувати з капіталістами; по друге — велика маса робітників не є класово свідомою і не розуміє обов'язків суворої своєї класи, а тимсамим і не підтримує своєї робітничої преси. Бо як би робітники в своїй масі були більше класово свідомими, то хоч-би і не довірили капіталістам щодо видання преси — все-ж таки вони мали би сильніший пресу, як мають тепер.

Коли під зглядом преси порівняти українських робітників в Канаді з робітниками інших народностей, включаючи й Англіїцію, то видно, що українські робітники мають ще найсильнішу пресу. Це не є ніяка самохвальба, але сконстатувати дійсного факту. Бо коли англійські робітники мають лише кілька тижневиків різних напрямків, а філіпські робітники мають також тижневик, — то українські робітники видають свою газету два рази на тиждень. Крім цього вони видають ще два місячні журнали: "Голос Праці" і "Голос Робітничий". Робітники інших народностей, як російської, польської, жидівської і інших, не мають зовсім газети в своїй мові. Робітничого дневника, в який би то не було мови, нема в Канаді ані одного. Таким робом "Українські Робітничі Вісті" є найбільшою робітничою газетою в Канаді, як також є вони однією українською газетою в цій країні, що виходить два рази на тиждень. Всі прочі українські газети в Канаді, очевидно протиробітничі, виходять лише раз на тиждень. Це неабиякий кредит для українських робітників в Канаді.

На видання "Українських Робітничих Вістей", "Голосу Праці" і "Голосу Робітничого" потрібні великі фонди, які складають самі українські робітники і робітнички. Ніхто інший крім них не дав і не дасть цента на нашу пресу. Тому й не дивувати, що наше видавництво бореться завжди з фінансовими труднощами.

Особливо тяжкими для газети є завжди літні місяці. Це буває кожного року. Та цього року "Українські Робітничі Вісті", крім звичайних літніх "сухих" місяців — мали ще додаткові видатки, а це через процес, про котрий вже писалося в нашій газеті. Кошта процесу нам це й до нині не є відомо, однак ми сподіємося, що виключно з присудженою карою \$100 і одланим адвокатам та свідків обох сторін — цій сумі процесу буде коштувати "Українські Робітничі Вісті" досить поважну суму, яку мусять зложити самі робітники, бо ніхто інший за них цього не зробить. Товариші в Винніпегу зробили вже гарний початок, зложивши дотепер на Оборонний Фонд "У.Р.В." більше як \$200. Також відкликнулася і поспішила на поміч "У.Р.В." товариші в Трансконі, товаришки в Мусе Джо та поодинокі товариші з інших місцевостей. Однак зложена дотепер сума далеко це не дорівнює тій, якої потрібно на покриття всіх коштів процесу. Тому обов'язком кожного свідомого робітника і кожної свідомої робітнички є жертвувати по своїй можливості на Оборонний Фонд "У.Р.В." Хто читав про процес в "У.Р.В.", той мав нагоду бачити, що була це спроба наших політичних ворогів знищити "У.Р.В." Фармерів ужити лише як средства для досягнення цілі. Найліпша відповідь нашим ворогам, що вони не потраплять нас знищити ніякими процесами — є власне щедрі жертви на Оборонний Фонд. Зложим отже в протігу найбільшого часу більшу суму, як виносить кошта процесу. Це треба зробити конаечно, бо каса "У.Р.В." є цілком порожня і адміністрації "У.Р.В." треба буде шукати за позицією.

Другою важкою справою, про котру ми хочемо тут згадати, є надходжача листопадова кампанія. Як відомо всім товаришам, місяці май і листопад є призначені для збирання передлати і пресового фонду для нашої газети і наших журналів. Від місяця листопада ділить нас всего два тижні. Все отже наші організації, як відділи Української Секції Робітничої Партії Канади, філії, відділи і товариства Стів. У.Р.Д. та відділи Секції Женщин-Робітниць при Стів. У.Р.Д. — повинні сейчас доробити всі приготування для розпочаття інтензивної кампанії з початком слідуєчого місяця. Все підприємства, устроєні в місяці листопад, повинні бути устроєні в дохід нашої преси. Також поодинокі товариші і товаришки повинні жертвувати самі і збирати серед других на пресовий фонд "У.Р.В." і наших журналів. Листопадову кампанію треба буде провести цього року як найенергійніше, бо від неї буде залежати дальше існування нашої преси.

Товариші і Товаришки! Ваша газета "Українські Робітничі Вісті" ніколи не находилася в такім скрутнім фінансовім положенні, як тепер. Причини цього Вам відомі. Не дайте ж отже пропадати своїй газеті! Своїми датками на Оборонний Фонд вратуйте її від фінансових клопотів, спричинених процесом, а успішно переведеною листопадовою кампанією забезпечте її існування на будуче. Судьба Вашої газети находиться в Ваших руках. Ми щиро надіємося, що Ви сповните свій обов'язок, як на свідомих класово робітників і робітнички пристає.

УКРАЇНСЬКА ШКОЛА І ПРЕСА ПІД ПОЛЬЩЕЮ.
 Марко Луцькевич.

Сейчас, лютый враге,
 Та не дуже, бо все гине.
 Слова не ползає,
 Не ползає, а розскаже,
 Що ділось в світі,
 Чия правда, чия кривда,
 І чий ми діти.
 Наша дума, наша пісня
 Не вмре та загине.
 Т. Шевченко.

Від самої згадки про українську школу в польській Польщі — серце від болю стискається. Досить того, що українські та білоруські послы до варшавського союму, на домагання своєї школи — мусять висловлюючись московським терміном "свою душу отводити" у пісні.

І в кінці липня ц.р. в мурях польського парламенту, після того, як відкрито було нагальність внеску українських і білоруських послів, — там залучала наша українська пісня

Сава Україні!
 Без золота, без каменю,
 Без хитрої мови,
 А голосом та правдивою,
 Як Господа слово.

Шо-ж то за така жакхливий внесок послів наших, що пана у варшавському союмі приємніше було послухати нашої пісні, ані-ж самого внеску?

Наводимо тут його в цілості:
 Наглий внесок послів Українського й Білоруського Клубів в справі народного й середнього українського та білоруського шкільництва.

Тому, що в українській часті Люблінського воєводства (Холмщина) і в жаднім повіті Польського (крім Сарни й Камени-Коширського, бувша Волинь) нема до тепер, мимого великих старань населення, ані одної державної народної української школи, як також нема ані одної державної середньої школи на тих самих землях разом з Волиню, теперішній сойм Річкосполітої Польської дня 27. квітня ц.р. постановив зизвати Уряд, щоб предложити союму як найскорше закон, що унормував би шкільництво для національних меншостей. При тій нагоді Міністерство Освіти сказало, що закон про шкільництво для національних меншостей вже докінчується і скоро буде внесенний до Союму. Але закінчилися кількомісячні соймові наради, а заповідженого закону про шкільництво для національних меншостей у соймі так і не зголошено.

Тому, що в новочасній демократичній державі не може існувати на протязі кількох літ така становище, щоби понад один мільон горожан (на Холмщині, Підляшю й Поліссю) — не мали ані одної народної школи в рідній мові, а понад 2½ мільона (на Волині, Холмщині, Підляшю й Поліссю) ані одної державної середньої школи; по друге-ж тому, що міжнародні договори, як і конституція польська з дня 17. березня 1921 р. забезпечують національним меншостям розвиток шкільництва в рідній мові; по третє-ж тому, що в освітній політиці уряду повинна бути якась законність і не можна заборонити горожанам української народности того, з чого користують інші національні меншости або навіть такі-ж Українці в інших областях під Польщею, — то коначнечим є негайне отворення з початком цього шкільного року державних народних і середніх українських шкіл на землях згаданих воєводств — Люблінського, Подільського й Волинського.

Брак відносного закону, що нормував би шкільництво для національних меншостей, не може бути причиною неотвирнення (зямовлення) українських шкіл на домагання людности, бо й без цього закону вже існує в Польщі 6,000 непольських шкіл. Таке situated оправдування (браком відповідного закону) заборони на українських землях наших народних шкіл — нікого в світі не переконає, а тимбільше українського народу, «що бачить на власні очі, як на його землях, всупереч його бажан-

ню, ростуть сотки й тисячі шкіл польських; а українських не тільки не відкривається, але навіть з тих, що вже існували, ми року щораз більше польський уряд закриває. Дотеперішня політика польських урядів у відношенні до українського шкільництва є просто нечуваною в ХХ столітті політикою винародовлення понад шість мільонів відомого сорок-мільонного українського народу. Шовіністичність і шкідливість польської шкільної політики для українського народу виступає ще виразніше при порівнянні з політикою відносно українського шкільництва в інших державах. (Як наприклад в Чехії, де Українців менше пів мільона живе, а мають вони, крім неабияких низших і середніх шкіл, ще й три висші наукові заклади! М. Л.)

Шкільництво білоруське через подліозаційну й антиконституційну політику шкільних і адміністративних властей є ще більш оплакане і не має не тільки належної підтримки з боку держави, але на кожнім кроці стрічає перешкоди і переслідования. Білоруська людность, стримуючись у великій числі від послання дітей до польських шкіл, збільшує число аналіфабетів і стоїть перед загрозною моральною і умисловою зничайняти.

Тому низше підписані вносять:

Високий Сойм ухваляти:
 Ззивається Уряд, щоби дооручити Міністерві Освіти роздочити негайно-акцію отворення й організования народного та середнього шкільництва на всіх українських і білоруських землях, з тим, щоби з початком нового шкільного року вже функціонували українські й білоруські школи в числі, що відповідало би чисельности українського й білоруського населення під Польщею.

Підписи внесодавців.
 Варшава, дня 26. липня 1923 р.

Всі капіталістичні держави дбають, щоби мати освіченого робітника. Всюди початкова й середня школа підпирється буржуазним урядом! Коли вже обмежується вступ пролетаріатов (висока оплата науки) до шкіл, то хіба до висшних! Ніза-ж освіта не тільки нігде більше не тамується, як це ми бачимо в Польщі, — але в інших буржуазних державах низша освіта народна є ще й безплатна й обов'язкова.

Та польська шляхта враз з куркулями — іншої думки. Вони спішіть наглого внеску відкликаючи. Виходить, що Білоруси з Українцями — доки вони находяться під Польщею — навіть початкової школи не матимуть!

А послыки польського уряду йдуть ще далі. Вони оттой наведений тут наглий внесок українських і білоруських послів, видрукований в лувцькій одноділці "Селянська Доля", що вийшла в Лувцьку на Волині замість закрітого часопису "Селянська Правда", — вони поспішаки безправно конфіскують. Кажу — безправно: бо й по польським законам всі законопроекти парламенту чи й внески послів, що були висушані в парламенті — вільно публікуються та ширяться друкованим словом. А тут вам польський суд в Лувцьку на Волині революційним шляхом оповіщає себе сувереном (зверхником) над цілим польським парламентом!

Шо за йодоли польські цензори в тих судах та воєвідствах переконую нас і таке. У тій же одноділці "Селянська Доля" з 2. вересня підляга конфіскації й така замітка:
 "Листи і грошеві послыки для одноділки просимо слати на адресу: Е. Ткачук, Лувцьк, вулиця Ягяйлонська 93".

Крім того, конфіскується це й виказ осіб, що зложили свою лепту на пресовий фонд газети.
 Шо тими конфіскастами хочуть польські пани показати? А вони прагнуть убити нашу

незалежну пресу. Вони не хочуть, щоби читач видав, кому надіслати листи і гроші. Для польських панів виходить переступство не тільки робити складку на газету, але є великим злочиним і оголошувати про поступленія грошей на пресовий фонд! І це все зветься — воля друкую!

Але чи можна сподіватися волонтери друкуюного слова від тих, що народних обранців пакують до тюрми? Та ще як над ними знущаються! Ось коли білоруський посол, тов. Баранов, що "прохлаждається" в Білостойській тюрмі, жадаючи відділення політичних язнів від уголовних, оповістив голодівку, — то тюремнікати "делікатно" кормлять його: встромяють в рот палку, званного посла годують сисомзь тюремною кашкою!

Виходить, що Білоруси з Українцями щастливіші ніж Ірландці! Тут в Польщі сьмір Макса Свінея була-б неможливо!
 Коли забороняється народна школа, то преса є остання спроможність учитися рідної мови. І наша газета в Лувцьку на Волині, що так переслідується польськими панями, є одноюшкою школою! Існуючи тієї газети ще більш необхідне через те, що польська шляхта вже заснувала аж три великі ніби українські газети на Волині, за посередничством яких хоче притамувати стремлення українських мас до світла й до воли.

А видаються ті хруньські газети великими-великими українськими "патріотами!" "Дзвін" — два рази на тиждень у Рівному виходить при участі "отамана" Осєлка й члена Всеукраїнського Трудового Конгресу (як і голова оборонного державного пєтлярського уряду У.Н.Р.) якогось Йосипа Маючка. Коло "Українського Вістника" в Лувцьку потіють Мелетій Твердохліб і б. посол У.Н.Р. в Штокгольмі Омєлян Козілк., А в "Досвітній Зорі", що виходить у Володимирі Волинському — навіть царський охраник Горємика (Крупчинський) провід веде.

Коли вже шляхта так опукється друкованим українським словом і дає великі гроші на рентильки, то чи свідомо-робітничку Канаді й Америки не зверне уваги на незалежну (білоруську тек) українську пресу в старому краю. Наші організації, там де є темні Волиняки, доконче мусять передлачувати й Лувцьку газету. (Тепер вона зветься: "Селянська Доля") Замовлення й гроші шліть на таку адресу: **Посол Союму Андрій Пашук, Лувцьк на Волині, вулиця Ягяйлонська 93.**

Так само хай не буде гуртка робітничого, куда-б не доходила лувцька "Земля і Воля" та "Нова Кувьтура".
 Читачи своєї газети з старого краю, ви, товариші, в цей спєб будите знати про нашу боротьбу за свої права. Одночасно, вашою передлатою та надсилкою добровільних складок, допоможемо нам утримати ті єдині культурні наші огнища в польській Польщі.

На останку ще раз хочу торкнутися питання про нашу школу під Подьщею. Добити своєї школи, навіть сильними дружими зусиллями білоруського й українського народів під Польщею, таки не владється.

Справу школи треба перенести з польського свиношичника (він у них має назву Сойм!) на міжнародний пантеон. У цій справі український і білоруський пролетаріат мусять зєднатися до себе й американський пролетаріат інших народностей. Як каже Т. Шевченко:

Хрену воли, треба миром,
 Громадою обух ставити,
 Та добре вигристраї сокру,
 Та й заходиться вже будувти.

Ото-ж і я, посол до польського парламенту (більш відповідаюча назва цьому парламентові — свиношичник), той, що навіть маючи посельську недоторканість, зазнавав тюрми, звертаюсь до Вас за морем-океаном, щоби й Ви, товариші, прийняли участь в боротьбі за українську школу під Польщею.

У польських панів — листопад місяць є пора триумфу. Отже тими днями — та й при всякій нагоді — організуємо всюди прилюдні протести з приводу тамування польськими панями просвіти українського й білоруського народів. Ті маніфєстації мусять відбуватись по всіх більших містах Америки. В тих маніфєстаціях мусять приймати участь старе й мале.

Поставмо справу так, щоби боротьбу українського й білоруського народу за школу — прийняв близько до серця й претаріят інших народів в Америці, як ото — Англіїці, Французи і т. д.

Отже вносимо справу аї смердочого єдиношичника на міжнародний пантеон!
 На весь світ гукнімо, щоби й кретини з польської шляхти теж почувли:
 "Смійся, лютый враге,
 Та не дуже, бо все гине"
 Отже прийде кінець і гнету ві польських панів, бо українські й білоруські маси зброї — за школу, за волю, за землю не складуть ніколи.
 Прага, 22. IX. 1923.

ДО РОБІТНИКІВ ЯПОЇНІ І РОБІТНИКІВ ВСІХ КРАТН
 (Відозва Виконавчого Комітету Комінтерна.)

Виконавчий Комітет Комуністичного Інтернаціоналу видав дня 25. вересня ц.р. слідуочу відозву до робітників Японії і робітників всіх країн з приводу звірства японських властей над японськими соціялістами та корейськими робітниками:
 Стихійне нещастя, що навистало Японії, вшорнуло серця всіх тих, хто уміє відчувати чуже нещастя. В протязі кількох годин погибли сотки тисяч людей і тяжко потерпіли мільони людей. Зничено матеріальні засоби, котрі будувались завзято працюю мільони традиційних протямомітх літ. Землетрус спричинив Японії немешу втрату, ніж світова війна спричинила це в відношенні до інших країн Європи.

Не всіляки ще похоронити погиблих, як імперіялістичне правительство Японії рішило показати світові, що класова боротьба не устает в капіталістичнім суспільстві при ніяких умовах. Перше всего почали арештувати і убивати сотками корейців. Десятки тисяч корейців замкнено в концентраційні табори. Фактично корейське населення поставлено поза законом. Під видом "Корейців" почали розстрілювати і пакувати в тюрми японських робітників, які посміли висловити своє невдоволення з існуючих порядків.

Телеграф приніс вістку про те, що визначий соціялістичний діяч Японії тов. Сакая убитий при так званій "спробі втечи". Його сім'я по звірським зарізану. Хто пам'ятає, при яких обставинах убито Розу Люксембург і Карла Лібкнехта, хто не забув розправи буржуазії з баварськими, угорськими і польськими комуністами, той ні на мінуту не буде сумніватись в тім, що так звана "спроба втечи" і на цей раз є нічим іншим, як поганим прикриттям звичайного убійства.

Стихійне нещастя, що звалилось на мільони "вірнопідданих" японського імператора, не перешкадає імперіялістичному правительству Японії використати хвилю для того, щоби звільнити себе від противника, котрий може стати небезпечним тепер, коли працюючих постигло нещастя.

Сотки тисяч робітників остало без даху і без куска хліба. Але імперіялістичне правительство Японії для того, щоби підкреслити, що воно о-

стається "твердою властю", відслала назад кораблі з поживою, прислани японським робітникам. І все це робиться з повним цинізмом покинуваним на те, що разом з поживою на кораблях будуть-би була комуністична література.

Комінтерн звертається до робітників Японії і робітників цілого світа. Чи можна представити собі більше разячий примір імперіялістичної нахальности і ненависті до робітничої класи, чим те, що ми бачимо тепер в Японії? Доки-ж працюючі маси Японії будуть терпіти ярмо імперіялістичного правительства? Але хіба-ж не розстріляне тепер японське правительство тисячі і тисячі робітників і селян? Японські робітники дійсно не мають нічого до страти, крім своїх кайдан.

Комінтерн предкладає японським робітникам, без ріжничіх напрямів, сформувати Комітет Акції, здійснити єдиний фронт проти імперіялістичного правительства. Нехай від нині імперіялістичне правительство Японії не знає ні одної спокійної години! Нехай справедливе обурення працюючих мас Японії найде собі вихід в організованій боротьбі проти пануючої кліки! Нехай знають працюючі маси Японії і цілого світа, що на їх коствах, — на коствах тих, що осталися живими, — японська буржуазія пробує знова відбувати свою могутність! Нехай робітники цілого світа висловлять своє обурення з приводу нечуваного японського правительства! Нехай робітничий рух в Японії не тільки не притякне в наслідок ставшоїся катастрофи, але нехай він підійметься на вишущі ступіні!

Японські робітники повинні сформувати сильну Комуністичну Партію і сильні профозію, котрі повинні тісними рядами повести всю робітничу класу і працююче селянство на боротьбу за повалення буржуазного правительства і сформовання робітничо-селянського правительства.

Виконавчий Комітет Комуністичного Інтернаціоналу.

Товариші! Відновляйте передлату на "Українські Робітничі Вісті".

Не забувайте про пресовий фонд однієї української робітничої газети в Канаді!

"КОСМОС"
 :---: UKRAINO-AMERICAN :---:
 :---: PUBLICATION SOCIETY :---:

Досі вийшли з друку слідуочі книжки Видавничого Товариства "Космос":

ТЕОРІЯ ІСТОРИЧНОГО МАТЕРІАЛІЗМУ. (Н. Бухарин.) 325 сторін \$2.00
 КАРЛ МАРКС, ЙОГО ЖИТТЯ І ДІЯЛЬНІСТЬ. (Ю. Стеклов.) 112 сторін 25
 ЧЕРВОНА ЗОРЯ (УТОПІЯ). (А. Богданов.) Друге, переглянуте видання. Переклад Ост. Нитки, ілюстрації Ів. Бабія. 160 сторін 25
 ПОРАДНИК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. (Проф. О. Сивявський.) 150 сторін 35
 МАТЕРІАЛІЗМ—ФІЛОСОФІЯ ПРОЛЕТАРІАТУ. (Горев.) 112 сторін 25
 ЗАРОБІТНА ПЛАТА, ЦІНА І ЗИСК. (Карл Маркс.) 20

Замовлення на ці книжки разом з грипіми посилайте до:

UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Pritchard & McGregor Sts. — Winnipeg, Man.

М. Любченко.

УКРАЇНСЬКА ЕМІГРАЦІЯ.

Спроба історичного нарису.

(Продовження.)

Зовсім окреме місце в історії української еміграції займають військові частини, інтерновані в таборах Чехословаччини й Польщі — жертви авантюристу Петлюри — і рештки військово-полонених ще з імперіалістичної війни. До них не прикладає звичайної мірки, з якою підходять до еміграції взагалі, як до певного чинника громадянської війни. Це й є та пасивна, безініціативна маса, про яку говорено вище, жертви політики ошуканства, зв'язані в боротьбу на боці своїх клясових ворогів. Але й тут свідомість і чесність окремих елементів тягне за собою покіття як прагнення якогось чином повернутися на Україну. При кожній новій ініціативній спробі ця частина еміграції використовується ідейними вершинами її, але з кожним днем її стає все менше і менше. Праця наших репатріаційних комісій, неважаючи на суттєво вороже відношення "дружних" держав і провокаційні виборки петлюрівщини, чимало зробила для поширення рееміграційної хвилі цих верств еміграції. І погляди на Україну так міцні, що інтернованих не лякають ті чисто фізичні методи впливу, яких вживає до їхніх таборів адміністрація. Коли острах перед биттям і катваннями не дає інтернованим можливості відверто записатися на виїзд, вони тікають з таборів, всілякими засобами продаючись до найближчого осідку радянського представництва. В Варшаві наприкінці 1922 р. мені не одного разу доводилося бачити цих обдіраних, голих жертв петлюрівської політики, в яких не було ніяких благань, крім одного; вони не просили ні їсти, ні одягнутися, а благали лише про одне — швидко вивести їх на Україну.

Що-ж до бувших полонених, які досі ще перебувають у великому числі в таборах Чехословаччини, то різні "уряди" України багато разів намагалися витягти їх у в'язню; спроби ці тривали і до нашого часу, як і обробка цієї групи еміграції демагогами з шаповалівського громкому (Укр. Громадянський Комітет у Празі; про його — в розд. II). Але поворотний рух обох частин "таборових" емігрантів йде незалежно від тих чи інших змагань еміграції партійної і навіть — всупереч їм. Чим більш буде в таборах інформацій з батьківщини, чим популярніші будуть завдання радянської влади, тим швидше будуть розпоршені останні кадри живого фонду еміграції. З чадом петлюрівщини (а вона є головним претендентом на розпорядження цим фондом) вже покінчено, ніщо в неї не віриться, і рештки таборової еміграції затримують на місці або острах перед насильствами своєї-ж адміністрації, або байки про більшовицькі хижацтва, що їх розвіюють петлюрівські агітатори. Добре розуміючи, що без цього фонду живої сили всі авантюристичні спроби нічого не варті, еміграція всіма засобами чіпляється за інтернованих, аби не допустити їхнього повертутя (це зветься "боротьба з роспиленням військової сили"), але занадто довго тримати кілька тисяч людей одного політичного омані, очевидно, не можна. Військова сила "роспиляється" раз-у-раз.

Свою роллю, криваву й ганебну, в громадянській війні на Україні еміграція вже відіграла, і даремними є всі спроби українських патріотів знову привернути собі цю роллю. Вона вже перейшла до архіву історії.

2. ТРИ ДОБИ ЕМІГРАЦІЇ.

Чотирирічне перебування української еміграції за кордоном можна поділити на три доби, з яких кожна має свої характерні ознаки, які відносно встановлення певної ідеології, так і щодо сприяння еміграції тим чи иншим інтервенційським планам.

Перша доба — від 2 лютого 1919 р. до листопада 1920 р. (евакуація Києва — залишення Кам'янець) характеризується непорушенням пошкодження зв'язку еміграції з маленькою часткою території України. Оскільки на цій частині території є власний уряд, жадна з груп еміграції (крім хіба прихильників Скоборівського) не претендує виразно на роллю державного чинника; всі ці партії й групи є немов фідіями кам'яницького уряду й адвокатами в його справах перед висшими інстанціями Європи. Те спільне, чим був для всіх уряд У.Н.Р., що один тільки провадив формальну боротьбу з "московськими окупантами", зв'язувало на певний час партійні сварки, хоча наприкінці цієї доби в Кам'янці уряд У.Н.Р. і З.У.Н.Р. (Петрушевич) почали трохи не заарештовувати один одного. Всі партії й орієнтації були захоплені одною думкою — організувати чергову інтервенцію, тому вся доба є фактично доби боротьби за територію. Тому, що було щось подібне до державної влади, яка до того-ж і боролася з ворогом, сильним не лише матеріально, але й морально, всякі бійки за бутерброди мусили ухвалити ради врятування цієї державної влади та демонстрації перед Європою свого славетного єднання. В добу еміграції щастя організувати київську авантюру Пилсудського; ще раніш було зроблено спробу Ено в Одесі та грецького десанту в Миколаїві. Бувши посередником поміж європейським імперіалізмом і "рідною" контрреволюцією, українська еміграція того часу — підтримує урештешми засобами український бандітизм; зв'язок з частиною території України дає можливість до організації конспіративних ниток і кордоної бандітистичної діяльності.

Ведучи також боротьбу за визнання уряду У.Н.Р. Європою, петлюрівщина висилає низку

"посольств" до різних держав; були посольства в Берліні (Порч, а потім Василько), в Відні (Сидоренко), в Празі (Мик. Левський, а потім Славинський), в Константинополі (Кедровський), в Данії (Дим. Левський), в Штотгольмі (Лоский), в Белгії (А. Яковів), в Румунії (Мацевич) з представництвами в Чернівцях і в Болгарії, в Угорщині (Галаган), в Польщі (Михайлів), в Парижі (Шульгин), в Італії (Тимеич), в Лондоні (Олесницький), в Ридзі і навіть в Америці (Ю. Бачинський*). Більшість цих "посольств" абсолютно не грали ролі дипломатичних представництв; їх чужоземні уряди не визнавали та їхні членів у міністерствах закордонних справ не приймали. Але ці посольства вели іншу, не менш важливу для петлюрівської державності роботу: вони були осередками для еміграційної колонії, які й починали гуртуватися довкола їх. Про початок однієї з таких "олоній" у Празі пише Ол. О.—сенко в "Трибуні України":

"То були люди, вислані в той чи иний рухом У.Н.Р. до Європи, щоб домогтися визнання України як незалежної держави, а що головніше — здобути зброю в німецькому майно для боротьби з більшовиками. Шкочем позлежало від цього рішення кількасот чоловік прибули до Праги українська молодь та то з таборів інтернованих в Польщі, чи з російських армій — з Туреччини та Німеччини. Цей молодий загін складався тоді з дипломатичної місії У.Н.Р., клясочуючись про допущення її в вищу школу чеської. Так склалося тут в 1919—20 ак. р. перша українська студентська гуртка з 14 ч., а в 1920—21 р. було їх вже 30..."

Таким чином доба боротьби за територію є ривочною і початком боротьби за визнання націоналістичної України Європою, цього головного клопоту, як Петлюри, так і всіх його політичних друзів і ворогів з шовіністичного табору. Боротьба за визнання широко розвинулася підчас другої доби еміграції, тільки тоді територія й визнання помінялися місцями в державній політиці У.Н.Р. Підчас першої доби У.Н.Р. намагався через територію, як певний чинник у своїх руках, досягти визнання; у другу добу — визнання вже є для неї засобом до осягнення території...

В листопаді 1920 р., після складення прелімінного миру з Польщею й перемоги над Врангелем, ми остаточно вибиваємо Петлюру з його гнізда — Кам'янця.

Друга доба української еміграції тягнеться від цього менту аж до грудня 1921 р. Ол. Сальковський ("Велико-українська суспільність в боротьбі за державність" — "Укр. Сурмач" 1922 р. № 37) якраз від цього менту й починає історію еміграції: "Українському війську, каже він, довелося захищати різні терени, тимчасово ним опановані. Одночасно перенесено за кордон України й державний центр У.Н.Р. Розпочався еміграційний період української державності". Але петлюрівський політик дивиться з дзвіниці У.Н.Р. Для нас це вже початок другого етапу еміграції.

Переїшовши Збруч, Петлюра здає Полякам велике військоове майно***), польські табори в Шепорно, Калиш і Стшалкові наповнюються українськими воєнками, "уряд" з урядовцями переїздить до Тарнова, більш заможна частина еміграції ротаюється в Варшаві, де утворюється для зв'язку з хазаями спеціальна дипломатична місія, пізніше перетворена в "Український Центральний Комітет" на чолі з Лукашевичем. Але перебування уряду в Тарнові в напівполоні в Поляків позбавляє його характеру об'єднаною державного центру і це, разом з крахом політики Петлюри, викликає розклад еміграції на низку угруповань і орієнтацій; ця доба якраз і характеризується найбільшим зовнішнім розсадом української еміграції. Для врятування України утворюються самі безглузді пляні, аж до створення Українського Королівства. Виникає рівнобіжно з директорією У.Н.Р., що існує при Петлюрі на папері (Петлюра ще досі стверджує "державні" акти і робить призначення, як голова директорії), ще директорія вієньська — з Андрієвського, Макаренка і Швеця, які рантом згадали про свої забулені рік перед тим "державні права" і, сидючи в вієньській кавярні, скидали Петлюру. Таємничим чином зв'язується в тому-ж Відні якийсь "Комітет Національної України", котрий вирікає провини: всім організаціям за "державну зраду" та продаж України, а сам врешті решт — лише справою польсько-французького агента Хюврата... Як раз о цю добу емігранти-есери розбиваються на дві групи — Грушевського й Шаповала — і взаємно виключають "зрадників" з партії. Петлюрівські міністри в Тарнові б'ють морди один одному та улаштовують "урядові кризи"; петлюрівські амбасадори скандалізують Європу своєю гуляницею: летять нагробане золото, летять горілка й шампан. А урядовці в Тарнові місяцями не одержують платні; росте голод серед їх, розвивається протестування. Наприкінці цієї доби можна було нарахувати 29 головних угруповань серед еміграції.

(Дальше буде.)

* По відомостям на листопад 1921 р. було вже ліквідовано "посольства" в Болгарії, Польщі, Угорщині, Італії, Данії, Швейцарії, Швейтарії в Америці. В германському дипломатичному архіві, що знаходиться в НКЗ, Справа України, є грамота на імя посла У.Н.Р. в. Еспелі М. Шрага з 28. 4. 1918 №463.1741. Посол так і не вийшов.

** "Укр. еміграція в Чехословаччині" — "Тр. України" ч. I, березень 1923 р. Зараз еміграційська колонія в Чехії, коли покладалися на її власні відомості складається з 2,500.

*** А саме: польовий гармат — 31, важких гармат — 3, гарматних набойів — 2491, кулеметів — 266, скринь з кулеметними бидлами — 3111, рушниць — 2121, набойів до їх — 210,000, револьверів — 112 з 429 набоями, шабель — 3161, пік — 829, сідел — 3161, коней верхових — 829, гарматних — 918, обози — 1321, комплекти амуниції — 1391... (32. Додаткового договору У.Н.Р. з Польщею). Проте, цифри ці викликають деякі сумніви щодо їхньої точності з дзвіниці цифрами переданою Польщі майна.

ЩО КАЖУТЬ СВОІ ПРО СВОІХ.

Виходячи в Нью Йорку патріотична газета "Українська Громада" пише, таке про Гр. Курдідику, відомого в Канаді 1921 р. як співника Боєра в провадженні петрушевичівських "бонді":

"Дипломатичним представником галицького уряду в Лондоні є інженер Григорій Курдідик" — таку вістку привіз нам ще в маю місяці судія Н., що приїхав просто з Відні з Берліна. І ще більше урядових вістей привіз Петрушевич, каже, дуже надіється на Курдідику, що має великий вплив в Англії; англійський парламент тільки й те робить, що Курдідик йому каже. Писав з Лондону, що звалить рішеїній Раді Амбасадорів тайше видає для галицького уряду скільки мільйонів позички в Англії. Дуже втішився Петрушевич, що галицька справа так добре стоїть, тільки бачив, що часом Курдідик автономії не привня, коли може самостійність дістати. Подіва до него Костя Левницького і Вітвицького, аби ще раз попросили, та з повноваженнями Курдідику, яких тільки хоче, та з фунтами та з доларами, щоб тільки старався Курдідик.

Такі вісті з галицького уряду привіз судія Н., та в газети ми з ними не йшли, поки не справдили. Написали нашому європейському кореспонденту, та бач, і він підтверджує: "дипломатичним представником галицького уряду в Лондоні був досі інженер Григорій Курдідик", а тепер його мабуть в Канаду шлюють.

Таки правда! Гриць Курдідик інженер! Гриць Курдідик дипломатом! Гриць Курдідик амбасадором! Той сам Гриць Курдідик, що то по Америці шестався та "українські експортні кооперативи" закладав та "українські мореплавські товариства" та "українські консуляти" та шіфкати продавав та "пакунок" та машини до праця та цукер та крупи та нашопрти та що хочете, а потім десь діє, тільки в газетах за ним політувала: "хто знає, де Гриць Курдідик і де мої гроші?" Ніхто не знав! В поліцію ходили, американська поліція за ним шукала і не могла знайти, а він де! Амбасадором! В Лондоні! На королівських дворі!

Та ще пише нам наш міністер, щоб не сміяться з нещучай! Та як його сміяться!

Ось заявив був Назарук на парафіяльній вічу в Нью Йорку, що має "чорне на білім, що Найвисша Рада в Парижі не відіасть Галичини Польщі". Хто йому дав те чорне на білім? Петрушевич. А Петрушевичови хто? Тепер знаємо — Курдідик! Василько дав ім чорне на білім, що Австрія побідить, а Курдідик, що Англія її визнає за державу. І чому-б ні? Аде хто в нього купував шіфкарту, тому Курдідик давав чорне на білім, що "корабель не буде хитатися"! І не хитався! Чоловік не бачив ні корабля ні шіфкарти.

Тепер знаємо, чому Мишуга писав в газеті про "зрадників і запродавців, котрі говорять про дипломатичну програму нашого уряду". Аде Курдідик це ніколи не програв. В найгіршій випадку забрав гроші і поїхав далі.

Ясна справа, звідкіля це воно так точно — все знали; що Франція думає, а чого Еспанія хоче, а що Англія зробить. Курдідик ім сказав! Старий Кость Левницький їздив до него просити, аби Курдідик зробив Галичини протекцію, в англійських лорді! Гриць Курдідик балакає з Великою Британією! Ні — Гоголь такого не винаює! А нам кажуть плакати над невдачами!

Які там невдачі! Понасидали суди "докторів", доктори навидумували людям всяких штук і натрапили собі грошей. А звідси поїхав до них "інженер", навидумував ім своїх штук і з них грошей витрає. Справедливо! Та все те ті самі людські гроші. І не однаково, чи видурить їх Курдідик просто в Америці "на пакунок до

"краю", чи "в дипломатичній дорозі" через Петрушевича? І хіба не однаково, чи він, чи вони? Чи Мишуга чи Цегельський? Спитайтеся довірочно їх обеднаних приятелів і контролів! Довірно вам скажуть, що за свої успіхи в Вашингтоні триціть тисяч собі заплатив! Та правда — хіба не разом "посола" Цегельський і "консул" Курдідик тут чорне на білім самостійну галицьку державу гарантували і "державну позичку" собі позичали і "мореплавське товариство" заложили і галицькі ліси продавали і людей на роботу в Галичині наймали і завдатки брали?

НОВА ЦІННА КНИЖКА!

Ми дістали з Європи дуже цінну книжку для кожного свідомого українського робітника і фермера, написану А. Богдановим, п. н.

Початковий Курс Політичної Економії

(В ПИТАННЯХ І ВІДПОВІДАХ)

Є це перша того рода книжка в українській мові. Книжка має 127 сторін дрібною друку в самих питаннях і відповідях. Неодні робітник, що читає вже матеріали про політичну економію з інших книжок і не міг-всего зрозуміти, має тепер спробу вирівняти незрозуміле, бо в цій книжці є 300 ривних питань в обсягу політичної економії і довші або коротші відповіді на них.

ЦІНА КНИЖКИ 50 ЦЕНТІВ.

Замовлення і гроші посилайте на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS

COR. FRITCHARD & MCGREGOR STS.,

WINNIPEG, — — MANITOBA, — — CANADA.

УВАГА! — ДІЙСНА НАГОДА! — УВАГА!

Повідомляємо всіх наших читачів, котрі складають собі бібліотеку і доронять кожною доброю книжкою, що тепер мають нагоду набути всі числа журнала

"ГОЛОС ПРАЦІ" ЗА 1922 РІК

оправлені в одну гарну книжку тільки за \$2.00.

Книжка має в собі числа "Гол. Праці" за місяці: цвітень, май, червень, липень, серпень, вересень, жовтень, листопад і грудень на суму \$1.95, оправа і висилка коштують \$1.05, що разом вносить \$3.00. Ви маєте тепер нагоду дістати цю прекрасну книжку тільки за \$2.00. Спішіть за замовленням, бо кількість книжок не велика. Колись пізніше неодні з нас хотів би мати таку книжку, але тоді БУДЕ ВЖЕ ЗА ПІЗНО.

Замовлення разом з гроші посилайте на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Fritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man.

ЖЕНЩИНИ-РОБІТНИЦІ ЧИТАЄТЕ І ЯК НАЙДАЛЬШЕ ПОШИРИТЕ СЕРЕД ЖЕНЩИН-РОБІТНИЦЬ свій місячний журнал

Голос Робітниць

який містить цікаві статті про рух серед жінок-робітниць в цілому світі, популярні наукові статті, оповідання, вірші і-т. д.

Передплата вносить: на рік 1 долар; на піврік 60 цт.

Передплату і замовлення належить слати на адресу:

THE VOICE OF WORKINGWOMAN

Ukrainian Labor Temple

Cor. Fritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man., Canada.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ РОБ. ЗАП. ТОВАРИСТВА!

ОРГАНІЗУЙТЕ ВІДДІЛИ Р.З.Т. НА ПРОВІНЦІ!

За ініціативою Товариства Укр. Роб. Дім розпочато в Канаді організацію Робітничого Запозомогого Товариства (в скороченню — Р.З.Т.).

Цілею Р.З.Т. є створити касу взаємодопомочи, з якої маєтся помагати членам Р.З.Т. в разі якогось тяжкого з ними випадку або слабости. На случай смерті свого члена, Р.З.Т. має давати поміж його сімі або родичам у формі виплачування певної суми посмертного, залежно від того, як задовго такий робітник був членом Р.З.Т.

Кожний робітник, працюючи у фабриці, копальні, в лісі чи при якійсь иншій роботі, є наражений на різні тяжкі випадки і на слабости в наслідок ненормального життя. Хто йому тоді допоможе?

Треба за здоров'я старатися, щоб забезпечити себе і свою сімю на всякий випадок, сотки яких трапляються річно. Для цього треба тепер стати членом Р.З.Т.

Сім членів на провінції можуть зорганізувати відділ Р.З.Т.

За інформаціями, апікаціями і статутами звертатись до головного заряду Р.З.Т. в Вінніпегу. Статуту і апікації до поодиноких робітників на провінції не висилається, а лише до відділів. Тому старайтеся засновувати відділи в своїй місцевості.

Зголошуватися за інформаціями до:
WORKERS BENEVOLENT SOCIETY,
UKRAINIAN LABOR TEMPLE,
Cor. Fritchard & McGregor Sts., — — Winnipeg, Man.

Оборончий Фонд

"УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧИХ ВІСТЕЙ".

На покриття кошту процесу "Українських Робітничих Вістей" заохочували свої данки садиуючі товариші:

ВІННІПЕГ, МАН.		ДРОМГЕЛЕР, АЛТА.	
Л. Бондарович	\$5.00	Іван Соколов	\$10.00
О. Б.	5.00		
Никола Бідуля	5.00	КРЕПТОН МАҒН, ОНТ.	
Кодиківський	2.00	Василь Левницький	\$2.00
Г. Гнатів	2.00		
К. Пастернак	2.00	РЕДКЛИФ, АЛТА.	
М. Бобовський	2.00	Н. Бовк	\$1.00
А. Яровий	1.00		
М. Брїчка	1.00	ЕГК, Б. К.	
		В. Гаврилів	\$1.00

Всім жертводавцям редакція і адміністрація "У.Р.В." складають сердечну подяку. Хто садиуючий?

НАДІСЛАНЕ.

ДО ВСІХ СВДИМОХ УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИКІВ І ФАРМЕРІВ В КАНАДІ

Дорогі Товариші! Наші українські патріоти в Канаді з давних "промислових" перемирилися останніми часами після "неурожаю на долари" в значайніших паневських собак. Гавкають, казяться, що їм несподобило і всю злість владувають на робітничі організації. Проклинають їх на першому місці. Треба-ж якось відмитися на організованіх робітників за те, що вони "покували нам бізнес". І змагаються. Але як змагаються, як на по судач владі, а ми джемо, що такі не по дозволі їм заглядати до кишень робітників і фермерів.

Ми робітники і фермери на всі ми давали. І щож з цього. Де все те діло? Нема! Навіть діем з огнем ми будемо думати, що ми тільки на те сотворили, щоб, тяжко працювати, заробити і зараз їм віддати, а вони будуть протрачувати? Ні, товариші, цьому мусить бути кінець.

Позвольте нам, товариші фермери і робітників сказати, яку владність ми маємо під тих фальшивих панків, а в котрих ми варні. Ми майже всі давали — і на рідні школи і на бурси і на свироти та інваліди, на делегатів — словом на все. Ми вірили, що наші інтелігентні діти бодей що-то зроблять корисного для нас чорноробів. Однак все це змарновано і все, що є в нас в людських поштанових поштах нечестивих чорнобобів.

Життєву козу на ярмарку господар відане на сто вітрів від опалки. Те саме треба зробити і з "патріотами". Нема більше подання, бо за наше шире подання, "патріоти" роблять нам робітникам і фермерам побереження. Оце нам від них поляка. "Пан серця не має", — сказав покійний наші товариші С. Мельничук і П. Шеремета. Ов і свята це правда. Як вони вже нас не називали — і вінчари і червоні янкли і порогончики і московські наймити, — одним словом назвали нас так, як людне паній здеморалізовані дітвину. А найбільше вони сміють на наш кровю і поштові удержувати часисне "Укр. Роб. Вісти". Сичать вони, дорогі читачу, тому, що цей наш часисне викриває їх всю шахрайську роботу, стежить за кожним їх політичним рухом і зааджегь охороняє нас фермерів і робітників перед чорноробним нападом на наш кишень за доларами. За те, що "У.Р.В." не дозволять укр. панкам рабувати тебе робітнику фар-

меру, за те, вона, ця братія, хоче виврати тобі серце з твоїх живих грудей, затроїти твій ум, зничити до гла твою рідну літературу, твій дійсний духовий корм.

І хто-ж то не тобі таким заочинним ворогом — Турки чи Татари? Хто їхня мати і чий вони діти? Імена цих наших "приятелів" вже всім відомі. Задумуючи розгрозити нашу робітничу сімю, котра складається з десятків тисяч членів, вони починають свою гру від нашого провідника "У.Р.В.". Помогали ми своїми жертвами голодуючим на Великій Україні, помагали політичним в'язням в Сх. Гаїччї, вратували ми своїми жертвами тисячі малих дітей, вратуємо ми і свій дорогий часисне перед "патріотами". Всі вороги робітничої класи згинуть, як роса на сонці, а ми робітники і фермери будемо жити, бо ми — сімь землі, бо перед нами будучність, бо ми є творці нового кращого світа. Продаде і "патріотична" згнітина й пережить преса, а на те місце буде жити преса наша, преса робітнича.

Отож тому, щоби мої слова не виглядали на пусті фрази, я оце залучаю \$10.00 на оборону "У.Р.В." перед напастю "патріотів" і кличу всіх робітників і фермерів в Канаді, щоб пішли садиом за мною. Кожний свідомий робітник і фермер повинен спонівити свій святий обовязок без шуму і гапсу, бо цього потребує наша провідна дорога до кращого майбутнього, бо цього вимагає наш пролетарський обовязок. Ану, товариші, пошійте з помічю нашої робітничої газети так, щоб не тільки ми старичко панкам загатити пельку, але щоб і осталося на наше забезпечення і істновання. А чорна сотня буде корчитися, гнутися і гинути.

Отож шандче за діло, бо в наших руках сила і в наших руках істновання "Українських Робітничих Вістей". І. І. Соколов.

Крептон МаҒн, Онт.
Товаришу Редакторі!
Прочитавши в 78. ч. "У.Р.В." процес проти заганого часисну за допис з Плейзент Гом, я оце висладо Вам \$2.00 на кошту процесу і рївночасно зваваю всіх свідомих товаришів, щоб негайно пошійшли з помічю своєї дорогі газети. Хай "патріоти" знають, що робітники є асоціалізовані в цілій Канаді і що потрафлять сплатити ті кошти, які присуджено заплатити українським панам в підпанкам.
З товаришним привітом,
Василь Левницький.

ЕГК, Б. К.
Дорогі Товариші!
У відповідь на складність наших патріотів супроти нашої газети і робітничого руху взагалі, послало Вам \$1.00 на оборонний фонд "У.Р.В."
З тов. привітом,
В. Гаврилів.

СПРОСТОВАННЯ.

В спільн імені жертводавців на оборонний фонд "У.Р.В." в ч. 81. заганого часисну, за діло 10-го жовтня ц. р., було поміщено неправильно імен одного жертводавця, що жертвував на згадану цінь одного долара, а імено: було надруковано Л. Кучер, а має бути Мик. Кучер.

Анонімс. Б. К.
Товаришу Редакторі!
Висладо Вам \$5.00 передалати на "У.Р.В." і "Т.П." Хоч я трохи спізнився, але все-ж таки ліпше пізно, як ніколи. Спізнився я головою через те, що не має стале місце. Капіталіст доти тримає робітника, поки має для него заняття, себто анек. Коли потрібні, тоді він робітнику для собі куди кочеть, а дов залий за годую, його не зовсім не обходить.

Тесер що до того містечка. Тут працює досить споре число українських робітників, але, як здається мені, ні один з них не читає робітничих газет. Піанство, кортграфіство і проституція — оце стоїть на першій місці. Про запручмерування робітничого часисну я не говорю нікому, бо оправдуються тим, що грошей не мають. Тут треба полатити не мало праці, щоби вивести робітників на добру дорогу. Тутешня буржуазія старяться не допустити до ніякої робітничої організації. Але приде час, що робітники організуються навіть і в цій місцевості і по пінствій і карторгаїтві між тутешніми темніми робітниками ї слух зачне.

З товаришним поздоровленням,
Е. Г.
Пресовий фонд "Укр. Роб. Вістей"

ПРЕСОВИЙ ФОНД "УКР. РОБ. ВІСТЕЙ"

П. Райко, Венкувер	\$2.50
Ф. Семенов, Вінніпег	1.00
В. Плеско, Мінртл	1.00
Ф. Кіндзерський, Вінніпег	1.00
О. Діакон, Вінніпег	1.00
О. Ченга, ШікаҒо	1.00
М. Свирід, Сейнт Павл	1.00
Белло, АЛТА.	
Товаришу Редакторі!	
В залученню засладо Вам \$14.25 на пресовий фонд "У.Р.В." Згадану суму владось мене зоріти на забаві з нагоди уродин в т. Воронітка.	
Жертвував садиуючі товариші:	
В. Ворота	\$2.00
В. Джем	2.00
В. Степмахович	1.00
О. Даниш	1.00
І. Заричний	1.00
Н. Королько	1.00
М. Михайлюк	50
І. Попович	50
І. Манчик	50
І. Тулиця	50
В. Павлюк	50
Ф. Сандуляк	50
П. Спак	50
Марія Вортник	50
Н. Н.	50
Н. Н.	50
В. Мустаца	25
Н. Завалда	25
Ф. Калічун	25
Разом	\$14.25

Шіра подяка всім жертводавцям. З товаришним привітом, І. Заричний.

ДАЛЬШІ ЖЕРТВИ НА СПЛАТУ ДОВГУ У.Р.Д.

Збірка в Гемтрем, Міш.	\$72.75
П. Данильчак	5.00
П. Топольницький	5.00
Ів. Маршїнов	1.00
Т. Донганков	1.00
Товариш	1.00
Ф. Леско	1.00
Ф. Пльвїк	1.00
А. Черський	1.00
Ів. Дяков	1.00
В. Дяков	50
Н. Барський	25
В. Кляснєвський	25
Разом	\$90.75

СПРОСТОВАННЯ.

У 82-ім числі "У.Р.В.", в рубриці "Дальші жертви на сплату доугу У.Р.Д. в Вінніпегу", зайшла помилка, а імено: замість Гр. Болар, має бути: Гр. Болар; замість Ів. Мисиряк, має бути Ів. Мачур, оба з Сейнт Боліфес.
Фін. секр. Відл. У.Р.Д. в Вінніпегу.

НЕ СЛОВАМИ А ДІЛАМИ!

Гемтрем, Міш.
Товаришу Редакторі!
Прошу помістити один пару слів на сторїнках нашої дорогі газети "У.Р.В." Мик. члену Ст. У.Р.Д. і П.К., примушені буван вїхати з Канади до Зауч. Держав, надїючись тут трошки ліпшого заробїтку. Однак ми тут ічого ліпшого не знайшли, бо тут країна добра для буржуазїї, а не для робітників. Буржуазїя так са-

ОПОВЩЕННЯ.

До Едмонтонїї і околицї!
По причїні, що на У.Р.Д. в Едмонтонїї ще і нїнї тяжїть досить великий доуг, зборї вїдлду зарядили трї-мїсїчну кампанїю зїбору фондів на

мо використове тут робітників, як і во других краях. Пересладування передалних робітників тут не спинаються. Ось хочби недавній процес, що вїдбувався проти робітничих провідників — Фостера, Рутенберга і інших. Це найкраще казує, що буржуазїя в цілому світі має одмакову методу що до поборювання робітничого руху. Отож і робітникам треба успішно боротися з буржуазїєю. А що боротьба була успішною, то треба організуватися в дійсно робітничу організації. Ми розумїємо і це, що робітничу організації може бути той сїльмов, коли буде мати своє прїемство. Тому отже ми, як членї У.Р.Д. в Вінніпегу постановили так довго працювати в користь У.Р.Д. доки дог не буде чисто виплаченїй. Де-б ми не перебували, то доказали робітничим ворогам, що ми умїємо цїнїти робітничї справи і їти їм з помічю.

Отож за стїрання тов. Н. Гайовського нам вдалося зїбрати на книжку ч. 67 на сплату доугу У.Р.Д. \$72.75, котру то суму висладо на руки Заряду У.Р.Д.

Шіра подяка тов. Н. Гайовському за його шїру працю в користь цїєї зїбратї, так само і шіра подяка всім товаришам жертводавцям, що не відмовилися від так щедрих жертв в користь так нам дорогї нашої робітничої свїтїни.

Проч з догом! Хай живїть і розвивається Укр. Робітничі Домї!
З тов. привітом,
Матїє С. Додик.

Імена жертводавців на сплату доугу У.Р.Д. в Вінніпегу:	
С. Доско	\$5.00
Н. Овїшук	5.00
Г. Гайовський	5.00
М. Додик	5.00
М. Шїяна	5.00
Т. Мисиряк	3.00
М. Ткач	2.00
Ф. Келїй	2.00
А. Семенов	2.00
С. Боларюк	2.00
М. Гагал	2.00
П. Вашишин	1.00
С. Пулда	1.00
А. НаҒрийн	1.00
С. Сїктон	1.00
С. Г. Пулда	1.00
М. Фїлїпов	1.00
В. Шевчук	1.00
Н. Шїльковський	1.00
І. Ке	1.00
М. Кошук	1.00
В. Герула	1.00
Н. Попович	1.00
М. Сабодїнович	1.00
Н. Фарїна	1.00
Ю. Нікшорун	1.00
І. Ю. Палович	1.00
Ф. Лїча	1.00
Н. Гапчарик	1.00
М. Пласкїй	1.00
А. Лакотський	1.00
С. Залскїй	1.00
Г. Букарчук	1.00
Ф. Трїняк	1.00
М. Гуздатовїй	1.00
В. Охрим	1.00
М. Павлюк	1.00
М. Пшїнїчїй	1.00
В. Кучмій	1.00
С. Пуляк	1.00
В. Баран	1.00
Н. Савка	1.00
Н. Остфїйчук	50
В. Жучка	50
П. Сеньків	50
П. Корж	50
Ф. Генїчїньскїй	50
Р. Бабїно	50
С. Серотко	25
Д. Пошлїуєко	25
Н. Найда	25
Разом	\$72.75

(Тов. М. С. Додик, член цїнїпегського вїдлду Ст. У.Р.Д. вїхав до Злучених Держав і взяв з собою реїсову книжку для зїбрания фондів на сплату доугу Укр. Роб. Дому в Вінніпегу на суму \$100.00. До неї порї йому вдалося вже зїбрати \$72.75. Товариші цїнїпегського вїдлду У.Р.Д., що забрали з собою реїсові книжки для зїбрания фондів на сплату доугу Укр. Роб. Дому і вїхали з мїста, повинї взїти собі тов. М. С. Додика за примір і піти його слїдами. Заряд вїдлду Ст. У.Р.Д. в Вінніпегу складає тов. Додикова за його шїру працю сердечну подяку.)

КВАРТАЛЬНЕ ФІНАНСОВЕ СПРАВОЗДАННЯ УКР. РОБ. ДОМУ В ЕДМОНТОНІ, АЛТА.

за лїпень, серпень і вересень, 1923.

Загальний прихід:	
За лїпень	\$670.96
За серпень	777.28
За вересень	693.61
Разом	\$2,141.85
Загальний розхід:	
За лїпень	\$611.56
За серпень	813.45
За вересень	548.63
Разом	\$1,973.64
Повторення:	
Загальний прихід	\$2,141.85
Загальний розхід	1,973.64
В касї остає	\$168.21

В. Босович, фїнісекр.
За контролну комїсію:
В. Сакоскїй, Н. Стефанюк, І. Мойса.

ОПОВЩЕННЯ.
До Едмонтонїї і околицї!
По причїні, що на У.Р.Д. в Едмонтонїї ще і нїнї тяжїть досить великий доуг, зборї вїдлду зарядили трї-мїсїчну кампанїю зїбору фондів на

НОВА, ДАВНО ОЧІКУВАНА, ЦІННА КНИЖКА!

Повідомляється всіх товаришів, що "Українські Робітничі Вісти" одержали з Берліна, від Видавництва "Космос", порівняно невелике і ограничене число тільки що виданої ним в український перекладі незвичайно цїнної книжки сїрїзї нїнї відомого комунїстичного письменника і теоретика Н. Бухарїна, п. н.

"ТЕОРІЯ ІСТОРІЧНОГО МАТЕРІЯЛІЗМУ"

Є це популярно написаний підручник марксїстської соціологїї, з якого вже нїнї вчїтьсь пролетарське студентство в Радянських Республїках, і з якого не можна порівнювати жадного дотепер виданого твору, що виладає історїчний матеріалїзм. Є це незвичайно цїнний твір, на який давно вже очїкував жадний знання пролетарїат всього свїту. Без цїєї книжки не може обїїтися нї один свїдомий робітник. Кожний робітник, що хоче правильно розумїти основу науки великого пролетарського учителя — Карла Маркса, і правильно розглядатися в ходї подїй та розумїти силладу буржуазну "хктуру механїку", повинен вчїтьсь з книжки Бухарїна — "ТЕОРІЯ ІСТОРІЧНОГО МАТЕРІАЛІЗМУ", визнанїй вчїть за найкращий підручник для науки по цьому питанню.

"ТЕОРІЯ ІСТОРІЧНОГО МАТЕРІАЛІЗМУ" Бухарїна — це обємїста книжка в 326 сторїн битого друку (великого формату); друкована на дорогїм книжковїм паперї, в незвичайно гарній силїній оправї з витисненням наголовком книжки і назиском автора на окладїнцї і з тїм же витиском золотого колїру друком, з додатком назви Видавництва "Космос", на хребті обгортки.

Цїна цїєї книжки вносїть лїше два долари.

Накладом "Укр. Роб. Вістей" вїйшли з друку слїдуючі новї книжочкї:

- З ЖИТТЯ ПЕРВІСНОГО ЧОЛОВІКА І СУЧАСНИХ ДИКУНІВ. — В. Лункевича, незвичайно цїнава популярно написана наукова розвідка з численними ілюстраціями; цїна 25 цт.
- ЛЮДСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО В ПЕРЕІСТОРІЧНІМ РОЗВИТКУ. — П. Ностенка, єдинокна того рода наукова розвідка в українсьїй мовї, дуже потрібна для кожного, що студїює соціологїчний науки; цїна 10 цт.

Замовлення і гроші посилайте на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard & McGregor Sts., - - - Winnipeg, Man.

ТІЛКИ ЩО ВІЙШЛИ З ДРУКУ ДВІ НАУКОВІ КНИЖКИ:

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ КАРЛА МАРКСА
Книжка має 328 сторїн друку і розділена на три головні частини:

1. Товар, гроші, капітал. — 2. Надвартість. — 3. Заробітня плата і дохід з капіталу.

Цї частини знова подїлені на кільканайцять розділів.

Завданням цїєї книжки є — познакомити зі змістом "Капіталу" тих, які не мають часу або засобів, щоб його студїювати, а також вона уелкшить студїї тих, котрі студїюють "Капітал".

Економіка править свїтом і тому кожний робітник повинен знайомитися і студїювати економічні науки.

Цїна книжки \$1.00.

ЯК ПОВСТАЛА РЕЛІГІЯ І ВІРА В БОГІВ
Написав Гайлїрїх Кунов.
Книжка має 180 сторїнок друку.

ЗМІСТ:

1. Новїйші дослди релїгїї. — 2. Як повстали ідеї про дїух і богів. — 3. Початки почитання дїухів. — 4. Від почитання дїухів до почитання тотемів і праїдїв. — 5. Сотворення свїта. — 6. Небо і пекло. 7. Почитання праїдїв і жертва праїдїам. — 8. Від почитання праїдїв до культу релїгїї. — 9. Останки культу дїухів і праїдїв у стародїявсьїй релїгїї. — 10. Як Індра з пемного праїдївського бога став богом природи?

Самі наголовки розділів вказують на те, яку наукову вартість має ця книжка. Не воїйте з релїгїєю фразами, а докажите її дїйсне значїння на підставї строго-наукових досвїдів і фактів. В цьому вам якраз допоможе ця книжка.

Цїна книжки 50 центів.

Замовлення шліть на адресу:
UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man., Canada.

ПОШЛУКУЮ свого брата Николая Мельничука (сина Грицькового) з села Зїбранїк, повіт Сїятин, Галичїна. Він вїхав з Галичїни до Канади ще в 1912 р. і до цього часу не давав вїстки про себе. Має перебувати десь в Канаді або в Злучених Державах. Хто би знав його адресу або ви сам хай зїдосїться до:
Ivan Melnyczuk
P. O. Minas de Matahambre
Pinar del rio, Cuba. (85)

ПРОСЬБА ДО ВСІХ РОБІТНИЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.
Торло, Онт.
Від Фїлії Ст. У.Р.Д. в Торло, Онт., до Фїлії і Вїдлїв Ст. У.Р.Д. Сесїї Робітничої Партїї Канади і Сесїї Жїнщи Робітничї при Ст. У.Р.Д.
Дорогі Товариші і Товаришкї!
В виду того, що незадовго приїдець нам заплатити дог на У.Р.Д. в сумї \$1,700.00, на котру то суму ми не вєдїл з такої короткої час спрочина, ми очїм звертаємо до Вас, товаришї і товаришкї, за негайноу помічю. В разї незалачення вище зазначеної суми на означений час, справа потягне за собою ще більше кошту.
Думаємо, що ви, товаришї і товаришкї, не відмовитеся прїйти нам з помічю і зараз-же приступите до зїбрания жертв на засланї нас листї. Покїтовання жертв будуть поміщенї в "У.Р.В."
За Фїлію Ст. У.Р.Д. в Торло, Комїтет.
(Печатка.)
П. С. Лїстї з жертвами просїтьсь слати на нїше подану адресу:
O. Fylypechuk
Box 915, Thorold, Ont.

ЦІННА КНИЖКА
Кожний український робітник в Канаді повинен мати в своїй бібліотечі і користати з цїнного наукового твору Юлія Лїпперта п. н.
ІСТОРІЯ КУЛЬТУРИ.
Книжка обїмає 400 сторїн друку більшого формату, зі 112 ілюстраціями, напечатана на книжковїм паперї. На українську мову переклав П. Дятлїв.
Цїна цїєї книжки \$2.50.
Для вїдлївї і фїлій Ст. У.Р.Д. та вїдлївї У.С. Р. П.К. чїкки за половину цїни.
Замовлення посилайте на слїдуючу адресу:
J. Boyczuk
21 Denison Ave., TORONTO, ONT.

УВАГА! - ТОРОНТО! - УВАГА!

ТЕАТРАЛЬНА ДРУЖИНА ПРИ ВІДЛІІ СТОВ. УКР. РОБІТНИЧИЙ ДІМ В ТОРОНТО
відграє

В ЧЕТВЕР, ДНЯ 25-ГО ЖОВТНЯ В STANDARD THEATRE
(cor. Dundas & Spadina Ave., новий єврейський театр)

нову знамениту драму в 5-ох діях відомого молодого пролетарського письменника М. Ірчана п. н.:

Дванадцять

в якїї змальована боротьба революційної ватаги під проводом Мельничука, Шеремети і Цепка, в Галичїні.

ТОВАРИШ РОБІТНИКІ І РОБІТНИЦІ! Драма "Дванадцять", це дійсний образ боротьби наших братів в Сх. Галичїні проти польської шляхти. Автор — близький товариш героїв своєї драми — дає чудовий вірний малюнок боротьби безсмертної слави ватаги дванадцятьох революціонерів. — Приходїть знайачисленїше і канче своїх знакомих. — Ширїть скрізь вїстку про виставу цїєї драми.

ЦІНА ВСТУПУ: 35, 50, 75 і \$1.00.
ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8-їЙ ВЕЧЕРОМ.

</